

Nebel Mose Grauballemandens fundsted

Stien til mosen

Turen er ca 4,2 km tur/retur og går dels på asfaltvej, dels over privat ejendom i markskel. Stien er ikke egnet for barnevogne eller for kørestolsbrugere.

På ruten er opsat tavler, hvor du kan få mere at vide om Grauballemanden og der er bord/bænk, hvorfra du er velkommen til at nyde området.

Projektet er finansieret af en gave fra Kultursamvirket i tidligere Gjern Kommune og er lavet i et samarbejde med lokale lodsejere.

Respekter venligst hensynet til naturen og privat ejendom:

tag kun minder og efterlad kun fodspor og intet affald, bliv på stien og ødelæg ikke afgrøder

Tak

Vær opmærksom på, at stien kan være lukket grundet jagt.

Liget i mosen

Den 26. april 1952 blev der som andre dage gravet tørv i Nebel Mose. Det havde man gjort siden krigen. Der var ikke meget tørv tilbage, men en enkelt balk stod der endnu. Da Tage Busk gravede i denne, gav underlaget sig på en fjedrende måde, som det ikke plejede. Tage tog skovlen til sig, og der sad så hovedet af manden lige så fint. Læge Balslev i Aidt blev tilkaldt. Balslev interesserede sig også for arkæologi og kunne konstatere, at det nok var denne relation, der var mest brug for i dette tilfælde, og så gik der bud til professor P.V. Glob ved Forhistorisk Museum i Århus. Nyheden spredte sig hurtigt i lokalområdet og samme aften kom mange lokale for at bese fundet. Desværre kom en af disse besøgende til at træde på den sæk, der var lagt over ligets hoved, så Grauballemandens ansigt mistede sin naturlige facon.

P.V. Glob var ikke i tvivl om, at liget skulle konserveres og udstilles.

”2000 år gammel mand med rødt skæg og sorte negle”

Det var avisoverskriften efter fundet. Nyheden gik verden rundt. Moseliget blev, med fare for den efterfølgende konservering, udstillet og folk strømmede til. Efterfølgende blev liget undersøgt af retsmedicinere, kriminalpolitiet tog fingeraftryk og tandlæger tog aftryk og trak de sidste tænder ud. Lige siden har manden ligget med et lettere forpint udtryk om munden. Grauballemandens sidste måltid blev analyseret. Aldrig før havde man herhjemme eller i udlandet undersøgt et så velbevaret menneske fra fortiden. Man konkluderede, at der var tale om en ca 30 år gammel mand, tilsyneladende sund og rask, død som følge af overskæring af halsen og derefter lagt nøgen i mosen. Tidspunktet for drabet blev sat til jernalderen.

Endelig kunne konserveringen gå i gang, en proces, der aldrig tidligere havde været forsøgt med et helt menneske. Konserveringen blev inspireret af mosens

Foto: Moesgård Museum

miljø, man brugte 900 kg egebark til en form for garvning.

I løbet af den 18 måneder lange garveproces kom der en tolkning af fundet frem, som ikke blev godt modtaget blandt arkæologerne: Jensine Jensen fra Grauballe fremkom i 1955 med den udlægning, at der var tale om en lokal mand, Røde Kristian, der var gået i mosen. Jensine blev inviteret ind på Forhistorisk Museum og da hun så liget, udbrød hun: ”Jamen det er jo ham...” Efter flere arkæologiske prøver blev det dog konstateret, at der ikke var tale om Røde Kristian, men om et ægte moselig.

Om Grauballemandens liv, se de følgende tavler.

Gjern Natur